

provincie
groningen

Gedeputeerde Staten

Aan de leden van Provinciale Staten,
de heren Ram en Katee

Datum : 30 AUG. 2016
Briefnummer : 2016-51.264/35/A.22, FC
Zaaknummer : 646020
Behandeld door : M.E. Hölterhoff
Telefoonnummer : (050) 316 4926
E-mail : m.holterhoff@provinciegroningen.nl
Antwoord op : uw brief d.d. 31 juli 2016
Bijlage :
Onderwerp : PVV Groningen - schriftelijke vragen over de verkoop van de provinciale aandelen Attero aan investeringsmaatschappij Waterland

Geachte heren Ram en Katee,

Naar aanleiding van uw met bovengenoemde brief gestelde vragen namens de Statenfractie van de PVV berichten wij u het volgende.

- 1) Bent u bekend met de artikelen;
 - 'De niet zo uitstekende deal, achteraf'[1] uit het ED van 27 juli,
 - 'Brabant loopt in potentie meer dan 250 miljoen mis'[2] uit het ED van 23 juli jl.,
 - 'Attero-deal: 'Provincie liep miljoenen mis'[3] uit de Gelderlander van 25 juli jl.,
 - 'Chinezen hebben miljard over voor Attero'[4] uit de Telegraaf van 14 juli jl.,
 - 'Verbazing over Chinese overnameplannen Attero'[5] uit de 1Limburg van 20 juli jl.
 - en 'Provincie houdt vinger aan de pols bij verkocht Attero'[6] van RTV Noord?

Ja, het college heeft kennis genomen van deze artikelen. Attero verklaart naar aanleiding van deze publicaties het volgende: "Attero en Waterland analyseren voortdurend de internationale afvalmarkt om na te gaan welke kansen er zijn om de eigen positie in de markt te versterken. Attero heeft externe adviseurs in de arm genomen om diverse strategische opties te verkennen, maar hierover worden op dit moment geen nadere mededelingen gedaan. De suggestie dat op korte termijn een transactie zal plaatsvinden is onjuist, en de in de media genoemde bedragen zijn speculatief".

2) Aan het woord komt Kees Cools, professor bedrijfseconomie aan de Tilburgse TIAS School for Business en Society. Professor Cools stelt in het artikel onder meer: "Je kunt niet met droge ogen beweren dat het een goede deal was. Eén: iedere kenner kon zien dat Waterland die 170 miljoen binnen no time kon terugverdienen. Twee: De Aziaten waren toen ook al geïnteresseerd in westerse technologie."

- a. Is het college nog ook van mening, er in 2013 'een uitstekende deal' is gesloten of deelt het college de mening van professor Cools dat de verkoop van Attero in 2013 geen goede deal was voor de aandeelhouders?

De aandelen van Attero zijn verkocht op basis van een goed geregisseerd en ordentelijk verlopen proces, met 'een tot op de laatste dag hoog competitief verkoopproces'. Dit is eveneens getoetst door middel van een second opinion van ABNAMRO, waarbij de richtlijnen van de Zuidelijke Rekenkamer nauwkeurig zijn

opgevolgd. Er zijn circa 75 relevante partijen geïdentificeerd en circa 40 partijen aangeschreven. Dit waren overwegend internationale partijen, inclusief Aziatische partijen. Via het systeem van een gecontroleerde veiling is volgens de onderhandelingsdelegatie en aandeelhouderscommissie een faire en marktconforme deal afgesloten.

- b. Indien dit college van mening is dat het wel een goede deal was: welke argumenten zijn er om aan te tonen dat er nog steeds sprake is van een goede deal?

Zie 2a.

- c. Indien dit college van mening is dat het geen goede deal was: welke consequenties gaat dit hebben?

N.v.t.

- d. Was het college in aanloop naar de verkoop in 2013 op de hoogte van Aziatische interesse in Westerse technologie op het gebied van afvalscheiding?

Ja, het college was hier van op de hoogte. Er is dan ook breed uitgenodigd. Zie vraag 2a. Verder is in die periode het bedrijf Van Ganzewinkel verkocht aan een Chinese partij. Dat was ook in die periode algemeen bekend.

- e. Zo nee, kan het college dan verklaren waarom deze relevante kennis niet in haar bezit was, terwijl Cools zo ver gaat om te zeggen dat 'iedere kenner' kon zien dat Waterland haar investering binnen no time zou terugverdienen en dat de Aziaten toen ook al geïnteresseerd waren in (deze) westerse technologie en de informatie voor een goed verstaander dus gemeengoed was?

N.v.t.

3) In mei 2015 vond gedeputeerde Brouns het te vroeg om negatief te oordelen over de verkoop van Attero. De woordvoerder van gedeputeerde Pauli (Noord-Brabant) laat over de deal in de krant het volgende optekenen: "Laat ik er dit over zeggen: er is destijds een proces geweest met meerdere biedingen. Als het meer waard was geweest, dan was er wel meer geboden."

- a. Deelt het college het standpunt van de gedeputeerde Pauli (Noord-Brabant)? Zo nee, waarom niet?

De woordvoerder van gedeputeerde Pauli bedoelde hier te zeggen dat er destijds zeer breed en internationaal was uitgenodigd. Een dergelijke brede benadering van de markt draagt bij aan de totstandkoming van een marktconforme prijs. Ons college deelt dit standpunt.

- b. Denkt dit college dat de waarde van een bedrijf als Attero sec moet worden bepaald door het hoogste bod in een markt van investeringsmaatschappijen die alleen uit zijn op de beste deals en de hoogste rendementen en niet juist door het zelf correct vaststellen van de (toekomstige) waarde van zo'n bedrijf en daarbij het meest geschikte advies te zoeken?

Neen, het was en is het college bekend dat de waarde van een bedrijf meerdere waarde-componenten heeft. Verder zijn er destijds meerdere niet-investeringsmaatschappijen uitgenodigd en meerdere partijen hebben ook belangstelling getoond. Er is toen vanuit de overheden niet alleen aandacht geweest voor de hoogste prijs, maar ook voor een aantal door de politiek gestelde politieke randvoorwaarden vooraf.

- c. Vindt het college het nog steeds te vroeg om negatief te oordelen over de verkoop van Attero?
Zo nee, hoe luidt uw oordeel nu?

Ja, wij vinden het te vroeg om hierover negatief te oordelen.

4) Professor Cools stelt dat onder andere de provincie Noord-Brabant zich simpelweg van slecht advies heeft laten voorzien. Hij zegt daarover het volgende: "Een investeringsbank uit het topsegment heeft overal ter wereld lijntjes. De aandeelhouders hebben zich slecht laten adviseren. Pauli en consorten gingen bij de verkoop te rade bij ABN AMRO, Attero zelf liet zich adviseren door ING. In Nederland top, internationaal niet (meer)". Erik Peek, hoogleraar bedrijfswaardering aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam, sluit zich daarbij aan en stelt: "Puur naar de kille cijfers kijkend is de waarde van Attero wel goed vastgesteld, oordeelt hij. 'Het probleem zit waarschijnlijk meer in het feit dat alleen de waarde van de toenmalige activiteiten is beoordeeld. En dus niet wat de expertise van het bedrijf waard is in bijvoorbeeld China. Private equity-fondsen als Waterland leven juist van die kennis.'"

- a. Heeft de provincie Groningen zich op dezelfde manier laten adviseren? Zo nee, op welke andere of aanvullende manier heeft u zich laten adviseren?

Ja, dit betrof dezelfde advisering. De advisering was immers op het niveau van de (gezamenlijke) aandeelhouderscommissie (AHC). Zie ook onze brief d.d. 25 augustus 2015 (zaaknummer 590217).

- b. Is het college van mening dat de provincie zich in de aanloop naar de verkoop op het juiste niveau van advies heeft laten voorzien?

De gezamenlijke aandeelhouderscommissie, waarin de provincie ook vertegenwoordigd is, heeft zich van advies laten voorzien..

- c. Zo ja, hoe kan dit college verklaren dat Waterland na één jaar de investering van 170 miljoen euro al heeft terugverdiend door de dividenduitkeringen van 183 miljoen euro, binnen drie jaar tijd mogelijk een megawinst gaat maken met de verkoop voor 1 miljard euro en dat experts op het gebied van bedrijfswaardering en bedrijfseconomie duidelijk maken dat dit komt door een veel betere informatiepositie?

Naar aanleiding van krantenberichten op 8 mei 2015 over een vermeend superdividend van Attero hebben wij hierover een toelichtende brief gestuurd op 12 mei 2015 aan uw Staten (zaaknummer 574506). N.a.v. een discussie hierover in de cie. MEE op 10 juni 2015 heeft deze cie. gevraagd om aanvullende informatie met betrekking tot het verkoopproces. Deze informatie hebben wij u doen toekomen middels een brief d.d. 25 augustus 2015 (zaaknummer 590217). In deze brief is reeds ingegaan op de uitkeringen ter waarde van € 183 mln. Ook heeft er door de adviseurs van destijds een nadere toelichting in uw commissie plaats gevonden. Voor het overige verwijzen we naar het antwoord onder 2.

- d. Zo nee, is het college dan bereid om in de toekomst bij vergelijkbare casuïstiek – een groot verschil in informatiepositie tussen een gespecialiseerde private onderneming en een overheid die de benodigde marktkennis zelf niet in huis heeft – voorzichtiger en prudenter te werk te gaan, zeker gezien de enorme financiële belangen?

N.v.t.

- e. Is het juridisch mogelijk dat Waterland Attero zo snel al weer verkoopt?

Hierover kan geen openbare informatie verstrekt worden. Dit maakt onderdeel uit van geheime verkoopovereenkomst. De verkoopovereenkomst heeft eerder ter inzage gelegen voor de statenleden en is eventueel opnieuw - onder geheimhouding - in te zien.

Welke lessen denkt het college uit deze casus te kunnen trekken?

In algemene zin wil het college graag lering trekken uit casussen, in dit geval is dat nu nog prematuur.

5) De verkoop van Attero aan Waterland gebeurde onder voorwaarden, zoals behoud van werkgelegenheid en het voldoende geld in kas houden om stortplaatsen te onderhouden en op te ruimen (stortplaatsen, nazorg en zekerstellingen). Nu er sprake is van een mogelijk verkoop van Attero door Waterland hebben wij de volgende vragen:

- a. Blijven de voorwaarden gelden wanneer Waterland Attero doorverkoopt aan een buitenlands bedrijf of andere partij?

Het college heeft niet meer informatie dan die uit de pers beschikbaar is gekomen. Het bedrijf Attero geeft zelf aan dat er op korte termijn geen transactie wordt verwacht. Zie verder het antwoord op vraag 4e.

- b. Zo ja, hoe handhaaft en waarborgt het college de uitvoering van de voorwaarden, zoals bijvoorbeeld het behoud van werkgelegenheid en de nazorg voor de stortplaatsen?

Zie 5a, Attero heeft geen betrokkenheid bij de (toekomstige) nazorglocaties in de provincie Groningen. Deze stortplaatsen zijn in eigendom van de gemeenten respectievelijk Afvalverwerking Stainkoel'n BV. De voor de nazorg benodigde doelvermogens zijn in het verleden al gestort in het nazorgfonds. Er zijn voldoende middelen in het nazorgfonds voor de eeuwigdurende nazorg op genoemde stortplaatsen. Met betrekking tot werkgelegenheid blijven wij ons altijd inzetten om deze te behouden, dit is niet afhankelijk van onze rol als voormalig aandeelhouder.

- c. Zo nee, wat zijn de consequenties voor de provincie Groningen en wat gaat u aan deze situatie doen?

Zie 5a.

6) De onderhandelingsronde van Waterland en mogelijke Aziatische partijen is in augustus gepland en in oktober volgt er een bod.

- a. Is het college bereid om de Provinciale Staten op de hoogte te houden van de ontwikkelingen en de consequenties rondom de verkoop van Attero?

Ja.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

, voorzitter.

, secretaris.